

Ministr Bek přivítal bavorskou ministryni Annu Stolz

6.6.2025 - | Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

„Těší mě, že spolupráce mezi Českou republikou a Bavorskem v oblasti školství má konkrétní výsledky. Podpora výuky češtiny v Bavorsku a němčiny v Česku je nejen kulturním, ale i praktickým mostem mezi našimi zeměmi,“ uvedl ministr Mikuláš Bek.

Jazyková výuka jako pilíř přeshraniční spolupráce

Jedním z klíčových témat jednání byla výuka německého jazyka v České republice a českého jazyka v Bavorsku. Ministr Bek ocenil iniciativu Bavorska zavádět češtinu jako povinně volitelný předmět v pohraničních oblastech.

Na české straně se německý jazyk nadále těší zájmu – ve školním roce 2024/2025 se jej učí přes 227 tisíc žáků na základních školách a téměř 175 tisíc studentů na středních školách.

Odborné školství a regionální rozvoj

Ministři diskutovali také o významu vyššího odborného vzdělávání a jeho propojení s trhem práce. Ministerstvo školství ČR připravuje kroky ke zkrácení vzdělávacích programů a změnám v oborové struktuře tak, aby odborné vzdělávání lépe odpovídalo potřebám regionů.

Zvláštní pozornost byla věnována rozvoji regionu Karlovarska, kde se plánuje založení nové vysoké školy. Bavorsko přislíbilo sdílení zkušeností s duálním vzděláváním a podporou profesního vzdělávání.

Společná výzva: podpora duševního zdraví a inkluze

Během setkání se obě strany důkladně věnovaly i otázce financování podpůrných profesí ve školách. Téma, které se v posledních letech stává čím dál palčivějším, ukazuje, že bez stabilního a předvídatelného systému podpory nelze zajistit skutečně inkluzivní a kvalitní vzdělávání.

Ministr Mikuláš Bek upozornil na prudký nárůst počtu asistentů pedagoga, ke kterému v České republice došlo v posledních pěti letech. Tento růst byl důsledkem předchozích vládních rozhodnutí o širší dostupnosti podpory, avšak nebyl dostatečně doprovázen investicemi do přípravy těchto pracovníků a do systémového nastavení jejich role ve školách. Asistenti se tak často ocitají v náročných podmínkách bez odpovídajícího odborného vedení. To v praxi komplikuje nejen jejich práci, ale i možnosti škol využívat jejich potenciál naplno.

Debata se vede i o financování školních psychologů, sociálních pedagogů nebo speciálních pedagogů. Dříve financované pozice byly často kryty z evropských fondů, včetně podpory z programů EU. Tyto zdroje však nyní končí, a stát musí hledat nové způsoby, jak podpůrné profese dlouhodobě a udržitelně financovat z vlastního rozpočtu.

Německá strana sdílí podobné výzvy. Ministryně Anna Stolz popsala, že i v Bavorsku čelí výraznému růstu nákladů na podpůrné profese, a to zejména v důsledku vyšších požadavků na péči o žáky s různými speciálními potřebami.

Oba ministři se shodli na tom, že bez kvalitních podpůrných služeb nemohou školy účinně reagovat na současné výzvy, jako jsou rostoucí psychické obtíže dětí, inkluze nebo integrace žáků s odlišným mateřským jazykem. Diskuse se proto vedla i o možnostech zavedení nového modelu, který by školám umožnil větší flexibilitu a zároveň jistotu financování. Zvláštní pozornost byla věnována menším školám, které často nemají kapacitu tyto pozice financovat samostatně a jsou tak v nevýhodě vůči větším školám ve městech.

Jak ministr Bek, tak ministryně Stolz se shodli, že pro budoucnost školství bude zásadní najít rovnováhu mezi dostupností podpory pro každého žáka a udržitelným způsobem jejího financování.

Záměrem českého ministerstva je od roku 2026 převést financování nepedagogických a podpůrných pracovníků na úroveň obcí, s cílem podpořit slučování škol a vytvořit ekonomicky efektivnější strukturu. Tento krok je však vázán na citlivý politický a společenský dialog.

Základní gramotnosti

Jedním z důležitých bodů jednání bylo znepokojení nad klesající úrovní základních gramotností – tedy schopnosti číst s porozuměním, psát a počítat. Ministr Mikuláš Bek i státní ministryně Anna Stolz se shodli na tom, že právě tyto dovednosti tvoří pilíř kvalitního vzdělávání, na který se často zapomíná v souvislosti s rozvojem nových technologií a digitalizace výuky.

Ministr Bek upozornil, že výsledky českých žáků ve výzkumech, jako je mezinárodní šetření PISA, dlouhodobě ukazují na oslabování základních kompetencí. Tyto dovednosti přitom nejsou jen nástrojem pro zvládání školních povinností, ale ovlivňují i schopnost mladých lidí orientovat se ve společnosti, komunikovat a rozhodovat se na základě relevantních informací. Právě proto se nově připravené kurikulární změny v České republice zaměřují na návrat k podstatě učení – rozvoj jádrových gramotností napříč celým vzdělávacím systémem.

Podobné obavy zaznívají i ze strany Bavorska. Ministryně Stolz popsala, že pokles úrovně těchto dovedností zaznamenávají i tamní školy, a to napříč všemi stupni vzdělávání. Ztráta jistoty v základních dovednostech, jako je schopnost číst delší texty, přesně psát nebo srozumitelně argumentovat, podle ní negativně ovlivňuje i další oblasti učení. V této souvislosti zmínila také znepokojivé trendy spojené se ztrátou tradičních dovedností, například schopnosti psát rukou, která se u dětí vytrácí.

Jednání ukázalo, že obě země čelí podobným výzvám a hledají cesty, jak základní gramotnosti posílit. V českém kontextu je důraz kladen na posílení jejich role v nově připravovaných rámcových vzdělávacích programech, včetně modernizace výukových metod a přehodnocení obsahu učiva. V Bavorsku probíhá debata především o tom, jak efektivně propojit tradiční výukové metody s moderními digitálními nástroji tak, aby posilovaly, a nikoli oslabovaly dovednosti žáků. Oba ministři se shodli, že cílená a dlouhodobá práce v této oblasti je klíčová pro zajištění kvalitního vzdělávání a pro schopnost škol připravit mladé lidi na život ve stále komplexnější společnosti.

Dlouhodobá vize a pokračující spolupráce

Setkání potvrdilo oboustranný zájem na další spolupráci v oblasti vzdělávání. Česká republika a Bavorsko se shodují na tom, že společné projekty – ať už zaměřené na jazykovou výměnu či profesní školství přinášejí konkrétní přínosy pro školy, pedagogy i žáky na obou stranách hranice.

<https://msmt.gov.cz/ministr-bek-privital-bavorskou-statni-ministryni-pro>